

Egne, hvor dette hidtil har staaet mest tilbage, og hvor man hidtil har traengt i overordentlig høi Grad til en Veiledning, som dette Selskab har givet, og den Bistand, det har ydet. Jeg tror ogsaa, at, forsaavidt dette Selskab nu kan vedblive at fortsætte og endogsaa, som man maatte ønske, udvide sin Virksomhed, ville forøgede Midler være nødvendige, idet den Bistand, det har havt, nemlig ved et større Laan fra det Glasenske Fideikommis paa 10,000 Rb., som det i det Bæsentlige igjen har udlaaet til forskjellige af de dannede Engvandingsselskaber, nu ontrent er opbrugt, og Selskabet for Fremtiden er henvist til sine egne Medlemmers Bidrag, der vel aarlig udgjøre mellem 4 og 5,000 Rb., og det ikke store Bidrag, som ydes fra Staten, og dette vil, forsaavidt det ikke faar forøgede Midler at raade over, have til Følge, at det efterhaanden bliver mere og mere begrændset, hvilket jeg vilde anse for meget uheldigt. Jeg vil i saa Henseende meget tilraade, at man i det Bæsentlige vil gaa ind paa de fleste af de Forslag, der sigte til at yde forøgede Midler til dette Selskabs Virksomhed. Man kan være forvisset om, at det ogsaa vil virke i den Retning, som navnlig den ærede Forslagsstiller har sigtet til, nemlig virke for Husmænd eller Besiddere af mindre Lødder, thi det har allerede med de Midler, det har havt at raade over, virket i den Retning dels ved Understøttelser og dels ved Præmier til Opmuntring til fortrinlige Enganlæg. Jeg kan ikke gaa ind paa den Betragtning, at Staten skal aldeles trække sig bort fra ethvertsomhelst Foretagende af den Natur, som her er omtalt. Jeg mener nu ikke, at Staten skal paa nogensomhelst Maade blande sig direkte deri, men jeg tror kun, at, naar Staten træder til med en vis Understøttelse, hvor der fra de Bedkommendes egen Side viser sig stor Interesse for saadanne Foretagender, medens det skorter paa Midler, da er det et meget prisværdigt Formaal for Staten. Der vil i saa Henseende jo heller ikke gøres Andet, end hvad der gøres i mange andre Retninger, f. Ex. med Hensyn til Høiskolerne. Hvorledes udgiver man ikke der hvert Aar betydelige Summer for ligeledes at

støtte en privat Virksomhed? Det er til Oplysning, og dette er til Fremme af materielt Velvære; det ene er ligesaa nødvendigt som det Andet. Om de to sidste Forslag skal jeg ikke udtale mig videre. Jeg har nemlig ikke det fornødne Kjendskab til at have en begrundet Mening om, hvorvidt man med Held kan anvende disse eller nogle mindre Summer i den foreslaaede Retning, men forsaavidt der skal være Foreninger, som give sig af med den Virksomhed, da vil en vis Understøttelse og Opmuntring til saadanne Foreninger ikke være uheldig, men vil kunne have sin Betydning. Jeg skal derfor slutte med at anbefale, at man dog aldeles ikke bortser fra den Betydning, som en Virksomhed som den her tilsigtede vil kunne have, og jeg vil bede det høie Thing, at det, om det end ikke vil gaa ind paa Forslagene, som de her foreligge, dog senere, naar de komme frem i en anden Skikkelse, vil gaa ind paa dem, ligesom jeg ogsaa skal hænsthille til den høitærede Indenrigsminister, at han vil se derpaa med velvillige Øine.

Rofod: Jeg tror, at jeg kan spare mig Uleiligheden af at imødegaa det Foredrag, som vi hørte fra det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Chr. Pedersen); det var saa stærkt gennemvævet med Uvillie imod mine Forslag og røbede derhos en saa stor Kortsynethed og en saa ringe Skarpsindighed i denne Sag, at ethvert Gjensvar vistnok er oveflødigt. Jeg skal kun som Bevis paa disse Egenstaber ved Foredraget tillade mig at anføre det Bevis imod Forslagene, at de ikke komme Arbejderen tilgode men kun Husmænd med Ford. Jeg vilde finde det, ligefrem sagt, fornærmeligt imod Thinget, om jeg vilde have paavist den simple Tanke, at naar vi sætte Husmænd med lidt Ford — jeg gav et Exempel ved at nævne en Husmand med 9 Epr. Land — i Stand til at leve af deres Løb, saa følger dermed, at der bliver færre Arbejds kræfter paa Landet, Arbejdslønnen vil altsaa stige, og her ere vi ved Bylden. Naar Arbejdslønnen stiger, og Arbejdsforholdene i det Hele blive bedre paa Landet, da ville Arbejderne fra Landet ikke ty til Kjøbstæderne og trykke Arbejdspriserne ned paa